

بهش: زمانی کوردی

کۆلیژ: پەروەردەی مەخموور

زانکۆ: سەلاحەدین

بابەت: ریباز ھەدەبیەكان

پەررتووکى كۆرس: قۇناغى دووھم- كۆرسى دووھم

ناوى مامۆستا: م.ى سۆران مامند عبد الله

سالى خويىندن: 2022/2021

پەرتووکى كۆرس

Course Book

ریباز ھەندەببیهکان سۆران مامنە عبد الله کۆلیزی زمان بەشی زمانی کوردى soran.abdullah@su.edu.krd ئیمیل ٣ سەعات	١. ناوی كۆرس ٢. ناوی مامۆستای بەرپرس ٣. بەش/كۆلێذ ٤. پەیوەندى ٥. يەكمەن خويىندن (بە ساعت) لەھەفتەمەك دا ٦. ژمارەی كارکردن ٧. كۆدى كۆرس ٨. پروفايلى مامۆستا ٩. وشەسەر ھكىيەكان ١٠. ناوەرۆكى گشتى كۆرس:
من سۆران مامنە بدانە مامۆستا لەبەشى کوردى، کۆلیزی زمان لەسالى ٢٠٠٥ - ٢٠٠٦ 2006 بەكالۈرۈس لەزمان و ئەدەبى کوردى زانکوی سەلاحىدین - کۆلیزی زمان وەرگرتوو بېپلە دۇووم لە 2009 وەکو موعيىدە دامەزراوم لەھەمان کۆلیز، وەلسالى 2012 - 2013 لەخويىندى ماستەر لەکۆلیزی زمان لەپىپۇرى ئەدەبى کوردى وەرگىرام، لە سالى 2014 بروانامە ماستەرم وەرگرتوو مەلەکۆلیزی زمان، پاش ماستەر بۇ ماوهى دوو سال وانە کوردو لۇنىم ووتەلەکۆلیز ئەندازىيارى ، وەلسالى 2015 نازناوى زانستىم وەرگىرت، نازنەشان بۇ بەمامۆستاي يارىدەدەر . بابەتى ئەلا بى گفترگۈزى ئەكادىمىي بەقۇناغى يەكمى بەشى کوردى و ریباز ھەندەببیهکان بەقۇناغى سىي کوردى، رەخنەو ئەمەش جىڭلەبەشدارىكىرنى چەندىن سەمینار و وۇرڭ شۇپ. ھەروەھا بۇ ماوهى (5) سالەوانە(ئە).ھاواچەرخ و ئە. فولكلۇر و وەرگرتن و دارشىتم، ریبازە ھەندەببیهکان، لە کۆلیزى لەپەر وەردەي مەخمور دەلىمەوە .	
پىتەسەي ئەدەب و چەمك و زاراوهى ریباز ھەندەببیهکان ، سەرھەلدانى ریباز ھەندەببیهکان ، سەرەدمىي كۆن و نوى سەرەدمىي رىيەنسانس، ریبازى كلاسيزم. ریبازى رۇمانسىزم، ریبازى رىاليزم، ریبازى ناتورالىيزم، ریبازى دادايزم، ریبازى پەرناسىزم، ریبازى سورىالىيزم.	
درسەكەم ریباز مەكان دەرسەكە باسى زار او و پىتەسەي ریباز ھەندەببیهکان، مىژۇوى ریباز ھەندەببیهکان دواتر لەرۇوى مىژۇوى سەرھەلدانى ریباز مەكان دەخوپىن لەگەل مىنۇو و ھۆكار مەكان و خاسىيەتكانى سەرھەلدانى ھەرىيەك لەریباز ھەندەببیهکان ھەرىيەكەيان بەتەنبا شىدەكەنەوە لەگەل نۇونە بۇ ھەرىيەك لەریباز ھەندەببیهکان ھېتائەوە نۇونە شىعرى ریباز مەكوردىيەكان.	

۱۱. ئامانجەكانى كورس :
ناساندىنی هەرييەك لەپايان مەددبىيەكان ناسۇي بىرى قوتاييان فراوان بىت هەر دەقىكى ئەدەبى بىتەذىر دەستى
بىزانتىت شىبيكاتەۋەيا ئەدەبى مىللتەكاني ئەمۇلەكەن مىللتەكاني تر جۇنەجىوازى چىيە، وملرووى
رېباز مەددبىيەكانەوە سەردى شاعير مەكتەمان لەرەوۇ رېباز مەكتەھەنەسەيت.

۱۲. ئەركەكانى قوتابى :
ئامادەپۇنى قوتابى بەپەردوامى بەشدارىكەن لەوانەدا بېرسىارو گفتۇ گو كەن دروستكەنلىرى راپورت و سەمبىار
بەشدارىكەن لەناقىكىردنەمە.

۱۳. رېگەكانى وانەگۇتنەمە :
داناشو ، تەختەسىپى ، بەكاردەھەنئىم

۱۴. سىستەمى ھەلسەنگاندن :
نمرە كوششى وەرزى (٤٠) كېبەم شىۋەپەدا بەش دەكىرىت :

ھەر تاقىكىردنەمەك لەسەر ۱۵ نمرەدەبىت، ۱۰ نمرە دىكەش تايىەت دەكىرىت بەچالاکى ناو پۇل وەك گفتۇگو
و سەمبىار لەسەر بابتەكەنلەكەن ئامادەپۇنى قوتاييان لەغا پۇلا (٦٠) نمرە كەدەملىنىتەمە بۇ كوتايى وەرز .

۱۵. بەرئەنجامەكانى فيرپۇون
ئامانجى سەرەتكەنلىنىنى چەمك و پىناسەتى رېباز مەددبىيەكان و سەرەملەدان و خاسىيەكانى ھەرييەكىيەن .

۱۶. لىستى سەرچاوماك :

۱ - فەلسەفەي جوانى و ھونھر و ئىستاتىكا، د. كەمال میراودەلى .

۲- قۇناغى پېش رۆمانسىزم لەشىعرى كلاسيكى كوردى ۱۸۲۱-۱۹۲۱ ، د. ادریس عبد الله .

۳- رېباز مەددبىيەكان، د. فەرەھاد پېرپال .

۴- رېباز مەددبىيەكان، دز ھىمداد حسین .

۵- قوتاخانەمەددبىيەكان، رەزا سەيد حسینى، و: حممەكرىم عارف .

۶- رېبازى رۆمانتىكى لەمەدبى كوردىدا، خورشىد رشید .

۷- رېباز سەرەتكەنلىنىنى ھونھر و ئەدب، ئەحمد سالار .

۸- رېباز مەددبىيەكان، د. ئازاد عبدالواحد .

۹- الخلاصەفى مذاھب الادب الغربى، د. على جواد گاھر .

۱۰- الادب ومذاھب، د. محمد منزو .

۱۷. بابتەكەن

ناؤى مامۆستاي وانھىز	ناؤى مامۆستا: سۆران مامند	ناؤنىشانى بابت	ھەقتەكەن
عبدالله		سەرەتايەك دەربارە ئەدەب بەڭشتى، چەمك و زاراوهى رېباز مەددبىيەكان	۱
		سەرەملەنانى رېباز مەددبىيەكان و دەروازەيەكى مىنۇوى - سەردەمى كلاسيكى كۈن، ئەددەمى گۈركى	۲
		ئەددەمى رۆمانى - سەردەمى ناومراست (سەردەكەنلىنى ناومراست) - رېتسانس	۳
		ھۆكەرەكانى سەرەملەنانى رېتسانس- سىماكان و خاسىيەكانى رېتسانس ھېۋانستەكەن- راپەرەنلىرى رېتسانس- سەردەمى بارۆك- كۆملەمى پېلىاد- رېبازى كلاسيز چەمك و زاراوهى كلاسيز - ھۆكەرەكانى	۴
		گەشەسەننى كلاسيز - سەرەملەنلىرى كلاسيز - بەنەماكانى كلاسيز- كلاسيز مى كوردى و بەراوردى لەكەنل كلاسيز مى ئەھوروبى تاقىكىردنەمە بەكم	۵
			۶

	ریبازی رومانسیزم- بنهماکانی رومانسیزم و خاسیتهکانی- هۆکارمکانی سەرھەلدانی رومانسیزم- رومانسیزم لەندەبى كوردىدا ریبازی ریالیزم- خاسیتهکانی ریالیزم- ریالیزم لەندەبى كوردىدا بنهماکانی ریبازی ریالیزم جۆرمکانی ریالیزم-رەخنیە و سوچىالىستى و سىحرى..... تاقىكىردنەوە دووم ریبازی ناتورالىزم ریبازی سورپالیزم و هۆکارمکانی سەرھەلدان و خاسیتهکانی	٧ ٨ ٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤
ناوى مامۇستا: سۇران مامىن عبدالله	١٨. بابەتى پراكتىك (ئەگەر ھېبىت) ھەممۇ بابەتكان لەكتى باس كەردىنى تىۋىرىدا بەنمۇنەي پراكتىكى روو دەكىرىتەمۇ.	
	١٩. تاقىكىردنەوە مکان : ١. پىتاسەمى ئەمۇ زاراوانە خوارەوبىكە؟ ٢. ھۆکارمکانى سەردارنى رومانسیزم چىيە باسىنباكە؟ ٣. جىوازى ریبازى كلاسىزم و رومانسیزم بىكە؟ ٤. لەبىر جى دانتى ناوى لەقىسىدەكەنى ناو بەكە كۈيدىيەي يەزدانى؟ ٥. ئەم بۆشايىانە خوارەوبىشە ئەنچاڭا پېرىكەرەوە؟	
	٢٠. تىبىينى تر: لېرە مامۇستاى وانھىيىز دەتوانىت تىبىين و كۆمەنتى خۆى بىنوسىت بۇ دەولەمەندىرىنى پەرنوو كەكەي.	
	٢١. پېداچۇونەوەي ھاول ئەم كورسیوو كە دەبىت لەلایەن ھاولەلىكى ئەكاديمىيە سەير بىرىت و ناولەرۆكى بابەتكانى كورسەكە پەسەند بىكەت و جەند ووشەيەك بىنوسىت لەسەر شىاوى ناولەرۆكى كورسەكە و واژووى لەسەر بىكەت. ھاول ئەم كەمسەيە كە زانىارى ھەبىت لەسەر كورسەكە و دەبىت پلەي زانستى لە مامۇستا كەمتر نەبىت.	